

1. Økonomiske rammer

1.1. De økonomiske rammer, som fremgår av kommunedirektørens beslutningsgrunnlag med vedlegg legges til grunn for den økonomiske planleggingen i handlingsprogramperioden.

1.2. Rammer årsbudsjett 2025
Rammer for hvert utvalg fastsettes i samsvar med kommunedirektørens beslutningsgrunnlag med vedlegg, justert for endringer i vedtaket.

1.3. Skatt
Den kommunale skatteøren fastsettes til den enhver tid gjeldende maksimalsatsen. Lier kommune har ikke eiendomsskatt.

1.4. Låneopptak 2025
Lier kommune tar opp 193,553 millioner kroner i lån til finansiering av investeringer jf. Kommunelovens § 14-15 første ledd.

Formidlingslån

Det planlegges å ta opp 100 millioner kroner i formidlingslån. Formidlingslån tas opp som annuitetslån med 5 års avdragsfri periode, deretter nedbetaling over 20 år.

1.5. Likviditet
Driftskreditt på 100 mill. kr i DNB videreføres i 2025.
Likviditetssituasjonen anses som tilfredsstillende, men vurderes nærmere i årsrapporten for 2024.

1.6. Egenbetalinger, gebyrer og avgifter

Egenbetalinger, gebyrer og avgifter vedtas i henhold til kommunedirektørens beslutningsgrunnlag med tilleggsinnstilling, med unntak av gebyrer som vedtas i egne saker.

Gebyrer som vedtas i egne saker:

- «Bygg og geodata» og «Stedsutvikling og plan»
- Drammensregionens Brannvesen IKS og Vestviken 110 IKS
- Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS (RFD)
- Lier Vei vann og avløp KF
- Tilsynet for små avløpsanlegg
- Tiltaks-, befarings- og saksbehandlingsgebyrer - Drammen havn

1.7. Endringer i tilleggsinnstilling

Følgende rammeendringer legges inn i tillegg til beslutningsgrunnlaget.

1.7.1 Endringer i driftsbudsjettet

<i>Tall i 1000 kr</i>	2025	2026	2027	2028
Fra statsbudsjettet				
1 Økt skatt/rammetilskudd	-83 816	-83 816	-83 816	-83 816
2 Økte frie inntekter, tilleggsbevilgning 1. november	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000
3 Kompensasjon for lønnsoppgjør 2025	66 937	66 937	66 937	66 937
4 Kompensasjon for prisvekst (utgifter og inntekter)	24 217	24 217	24 217	24 217
5 Helårseffekt av innført maks-sats i foreldrebetaling for barnehage	8 721	8 721	8 721	8 721
6 Samme nominelle gebyrnivå i barnehage som i 2024	978	978	978	978
7 Helårseffekt av innført gratis halvdagsplass i SFO	5 610	5 610	5 610	5 610
8 Kompensasjon for ny opplæringslov (skole)	310	310	310	310
9 Vaksinasjon mot covid-19 og pneumokokk	1 010	1 010	1 010	1 010
10 Virkning av endringer i folketrygdolen, økonomisk sosialhjelp	159	159	159	159
11 Justerte satser i kvalifiseringsprogrammet	87	87	87	87
12 Barnevern - pensjon for fosterforeldre	324	324	324	324
13 Barnevern spesialiserte fosterhjem	46	46	46	46
14 Økt tilskudd ressurskrevende tjenester som følge av endring i inntektssystemet	-6 300	-6 300	-6 300	-6 300
Annen endring				
15 Barnehagetilskudd – for lav budsjettramme i 2024	7 000	7 000	7 000	7 000
16 Barnehagetilskudd – Tilskuddssatser øker utover deflator	3 000	3 000	3 000	3 000
17 Lavere tilskudd ressurskrevende brukere som følge av tilsyn	3 000	3 000	3 000	3 000
18 Økte pensjonskostnader	5 000	5 000	5 000	5 000
19 Økning legevakt utover deflator (inkl nødnett)	410	410	410	410
20 Overføring til investering KLP (egenkapital innskudd)	4 130			
21 Bruk av disposisjonsfond	-4 130			
Saldering				
22 Renter	-2 151	-2 173	-2 152	-3 695
23 Avdrag	0	-1 512	-1 759	-1 888
24 Fremskyndet omstilling med ny fordeling på utvalgene	-10 000	-10 000		
25 Økt bruk av disposisjonsfond	-2 542			
26 Redusert avsetning til disposisjonsfond		-1 008	-10 782	-9 110
Totalt	0	0	0	0

1.7.2 Endringer i investeringsbudsjettet

Prosjekt	2025	2026	2027	2028
1 8570 Forsterket satsing kollektiv, gange og sykkelveier.	-5 000			
2 xxxx Torgløsning Tranby				-50 000
3 xxxx Utbygging av infrastruktur i Lierbyen		-10 000		
4 9496 Oppgradering/videreutvikling friområder/turstier	-812			
5 9521 Kartverk			-600	
6 7011 Årkvislaveien		-10 000	-10 000	
7 7034 Ny Kunterud bru	-15 000			
8 7019 Opparbeidelse av nye gang- og sykkelveier	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
9 8703 Gilhus gård - Oppgradering og videreutvikling av eiendommen	-9 500	9 500		
10 8704 Ombygging og tilrettelegging for tilpassede lokaler i Fosskvartalet	-4 000	1 500		
11 8705 Etablering av småhus	-6 000		6 000	
12 xxxx Portnerboligen	-7 000			
13 xxxx Hennummarka barnehage - Vognskur og maling	-500			
14 xxxx Rådhuset oppgradere ventilasjon	-5 500	2 750	2 750	
15 xxxx Kulturskolen - blackbox	-400			
16 Redusert mva refusjon	11 342	1 850	970	10 600
17 Redusert låneopptak	45 370	7 400	3 880	42 400
Totalt	0	0	0	0

1.7.3 Andre endringer

Over- og underskuddsordningen avvikles fra 2024. Kommunedirektøren gis fullmakt til å gjennomføre en styrt avvikling.

1.7.4 Endringer i tekstdokumentet

Følgende kapitler og vedlegg i beslutningsgrunnlaget endres iht. tilleggsinnstillingen:

- Avsnitt om huseiergebyrer
- Vedlegg 4 Oversikt over avgifter, gebyrer og egenbetalinger
- Vedlegg 5 Selvkostoversikt
- Vedlegg 6 Tilskuddssatser for ordinære ikke-kommunale barnehager

1.8. Rammeendringer

Endringer i driftsbudsjettet

1000 kr.	2025	2026	2027	2028
Skolebøker 1.-4. klasse. Verbalpunkt 3.1	420			
Styrking leksehjelp, pilot. Verbalpunkt 3.2	220	220		
Opprette BUA Sylling møteplass. Verbalpunkt 3.3	135	135	135	135
BUA, videreføre tilbud på Tranby. Verbalpunkt 3.3	270	270	270	270
FDV Tranby Arena	0	0	1500	4000
Styrking Eplefond. Verbalpunkt 3.4	0	200	200	200
Martinsløkka. Verbalpunkt 3.5	50	53	55	58
Bygdetunet. Verbalpunkt 3.6	400	400		
Folkehelsegruppe, pris. Verbalpunkt 3.7	20	20	20	20
Tur til Utøya erstattes med tur til Stortinget. Verbalpunkt 3.8	-285	-285	-285	-285
Reduksjon overligger sykehus. Verbalpunkt 3.9	-215	-365	-365	-365
Innføre fullt vederlag (omstillingstiltak HOV12). Verbalpunkt 3.10	-580	-580	-580	-580
Omstilling psykisk helse, rus og voksne m/funksjonsnedsettelse. Verbalpunkt 3.11	-9000	-12000	-12000	-12000
Ressursvernepleier bofellesskap Verbalpunkt 3.12	641	855	855	855
Felles virksomhetsleder Nøstehagen og Liertun. Verbalpunkt 3.13	-930	-1240	-1240	-1240
Bruk av vikarer. Verbalpunkt 3.14	-1200	-1800	-1800	-1800
Egenandel BPA 3.15	75	77	80	82
Fysioterapi KS 96/2023. 3.16			570	1770
Seniorsenter, Lierbyen. 3.17	182			
Saksbehandling byggesak. Verbalpunkt 3.18	-300	-400	-400	-400
ABE kutt Landbrukskontoret. Verbalpunkt 3.19	-34	-45	-45	-45
Miljørådgiver. Verbalpunkt 3.20	322	430	430	0
ABE kutt Formannskap/stab. Verbalpunkt 3.21	-699	-1124	-1124	-1124
Kontrollutvalget, 2% kutt	-50	-50	-50	-50
Renter	1072	5352	5254	5017
Avdrag		754	4282	4513
Sum	-9486	-9123	-4238	-969

Endringer i investeringsbudsjettet

1000 kr.	2025	2026	2027	2028
Tranby Arena	30000	133000	50000	
Tranby skole				2000
Realisering av verdier			-40000	
Black Box	-400	400		
Kirkeinvesteringer 0,5% kutt	-16	-26	-26	-26
Oppgradering bygg/diverse annet	-603	-310	-595	-465
Diverse annet kommunen	-209	-123	-124	-118
Vei	-425	-570	-563	-480
ENØK	-85	-50	-50	-50
Økt låneopptak	-22610	-105857	-6914	-689
Økt mva refusjon	-5652	-26464	-1728	-172
Sum	0	0	0	0

Endringer i 10 årig investeringsplan etter 2028

Følgende endringer innarbeides i rullering av 10 årig investeringsplan

- Tranby Arena prioriteres med byggestart 2025
- Tranby skole prioriteres med oppstart 2028
- Black Box forskyves fra 2025 til 2026
- Seniorsenter, Lierbyen. Mindre investering 2025, ref politisk vedtak.

2. Generelle føringer

- 2.1. Det forutsettes at tiltak gjennomføres som beskrevet i grunnlagsdokumentet og budsjettvedtaket. Tiltak av prinsipiell betydning legges fram som egne saker. Avvik skal meldes fortløpende i månedsrapporten og senest ved behandling av tertialrapport/årsregnskap.
- 2.2. Lier kommunes visjon «Grønne Lier – for alle innbyggere» legges til grunn for arbeid i alle sektorer. Hele Lier tas i bruk ved at det legges til rette for å bo i hele kommunen og opprettholde tjenestetilbud som bl.a. skole- og barnehagetilbud nær der folk bor.
- 2.3. Følgende økonomiske forutsetninger legges til grunn for økonomiarbeidet i perioden for å sikre en sunn økonomi:
 - Netto driftsresultet i % av inntektene på 1,75 %.
 - Disposisjonsfond på minimum 10 % av driftsinntektene.
 - Gjeldsgrad for gjeld eksklusive selvkostprosjekter på under 70 % av driftsinntektene.

3. Verbalvedtak med økonomiske konsekvenser

3.1. Skolebøker.

Det settes av ekstraordinære midler til innkjøp av trykte skolebøker for 1. - 4. trinn. Dette skal være en tilleggssatsing og erstatter ikke ordinær budsjettpost. Det er viktig for læringen at elever har tilgang til trykte bøker, og vi ønsker en god faglig begrunnet balanse mellom skjerm og bok i skolen.

3.2. Leksehjelp.

Pilot med leksehjelp 1.-4. klasse på Hallingstad og Hegg skole. Prosjekt med oppstart skoleår 2025/2026 over to år med evaluering i etterkant. Formål hindre utenforskap og gi leksehjelp til elever der foreldre har vanskeligheter for å gi leksehjelp hjemme. Styrking av leksehjelp totalbeløp 220.000. Ut ifra elevtall stipulert 80.000 Hallingstad og 140.000 Hegg skole med to timer per uke per klassetrinn på Hegg og én time per uke per klassetrinn på Hallingstad. Kommunedirektør avgjør fordeling og prosjektets omfang.

3.3. BUA.

Det er svært viktig å satse på møteplasser for unge i Lier for å sikre inkludering og forebygge ungt utenforskap. Det settes derfor av midler til følgende tiltak:

- 1) BUA aktiv åpen hall Tranby 5.-7. trinn

2) Åpen møteplass, Tranby Fritidsklubb

3) Åpen møte plass Sylling

Dette krever i utgangspunktet to 20% stillinger og det settes av 270.000,- til dette.

Kommunedirektøren bes søke på nytt Bufdir om støtte kommende år.

3.4. Eplefondet.

Eplefondet er for mange familier en viktig tilskuddsordning som gjør at barn og ungdom kan ha en aktivitet å gå til uavhengig av foreldrenes økonomi. Spesielt i økonomisk uforutsigbare tider er det viktig med tilskuddsordninger som sørger for innenforskap. Det settes derfor av ekstra midler til Eplefondet fra og med 2026. Styrkning i 2025 ligger allerede inne i HP 2024-2027.

3.5. Martinsløkka.

Lier kommune skal være en friluft kommune med et godt samarbeid frivilligheten. Martinsløkka drives av frivilligheten og området gir mye tilbake til folkehelsen og turopplevelser. Frivilligheten er avhengig av forutsigbarhet, det settes av midler til Martinsløkka.

3.6. Bygdetunet.

Frivilligheten drifter Bygdetunet hvor man kan oppleve lokalhistorie og det arrangeres mange arrangementer ved Bygdetunet. Stedet er en viktig identitetsbærer for kommunen og det er viktig at Bygdetunet har midler til å gjennomføre allerede oppstartet reguleringsarbeid.

3.7. Folkehelsegruppe.

Det opprettes en folkehelsegruppe med deltakelse fra kommunen, frivilligheten og andre aktører. Dette bør inkludere både idrett og kulturliv. Folkehelsegruppen får som mandat å vurdere å fremme tiltak som kan styrke folkehelsen i Lier. Tiltak mot utenforskap skal særlig vektlegges. Folkehelsegruppen tillegges også mandat til å dele ut en folkehelsepris, som skal gå til enkeltperson, en gruppe eller enhet som for eksempel en institusjon, en avdeling eller en organisasjon og er en honnør til ekstraordinær innsats.

Folkehelseprisen har til hensikt å skape oppmerksomhet om folkehelsearbeid.

3.8. Medborgerskap og demokrati.

Stortinget tilbyr undervisningsopplegget "Valget er ditt" samt skolebesøk på Stortinget, som bør prioriteres for å gi elevene i Lierskolen god innsikt i medborgerskap og demokrati. Skolene har frihet til å velge annet tilsvarende opplegg, dersom dette vurderes som mer egnet. Obligatorisk tur til Utøya utgår.

3.9. Lier må redusere antall overliggerdøgn på sykehus.

Ved opprettelse av nye korttidsplasser ved Liertun bør behovet være svært begrenset, og fra og med 2027 budsjetteres det kun med 10% av nåværende utgifter til overliggerdøgn.

3.10. Innføre fullt vederlag, boutgifter på sykehjem.

Kommunedirektøren bes iverksette fullt vederlag i henhold til omstillingstiltak HOV12.

Omstillingstiltak HOV12 stipulerte redusert inntekt på 3,5 mill. I vedtak KS74/24 ble dette vedtatt til 1,46 mill i 2024 og 2,92 mill fom. 2025. Differansen mellom 3,50 og 2,92 innspares. Den første måneden er fortsatt gratis for ny bruker, der dette er regulert av lov.

3.11. Psykisk helse og rus samt voksne med funksjonsnedsettelse .

Lier kommune har et stort potensial for å drive mer effektivt og bedre innen tjenestene psykisk helse og rus samt voksne med funksjonsnedsettelse.

Skisserte tiltak som bes særlig vurdere under, og kommunedirektøren bes også vurdere andre tiltak utover dette:

- 1) Reduksjon av antall virksomhets-/avdelingsledere
- 2) Redusert grunnbemanning (unntatt der vedtak følger av helse- og omsorgstjenesten kap. 9). Det bør innføres arbeidstidsordninger som ivaretar tilstedeværelse av ansatte når beboerne har fritid, slik at det gis tilbud om aktiviteter etter beboernes behov og ønsker. Reduksjon i bemanning når beboere er i arbeidsrelatert aktivitet.
- 3) Reduksjon av antall nattevakter der det er mulig.

Vurdere styrking med ambulerende nattevakt på tvers av enheter.

3.12. Ressursvernepleier bofellesskap.

Vi ønsker å styrke kompetansen i bofellesskap i Lier kommune, fortrinnsvis med fokus på Lierstranda bofellesskap, men kan også brukes som ressurs for flere bofellesskap etter vurdering av kommunedirektøren. Dette må sees i sammenheng med punkt 3.11

3.13 Felles virksomhetsleder.

Det er viktig å ha en helhetlig ledelse ved Nøstehagen og Liertun for å utnytte ressursene på tvers mellom sykehjemmene. Faglig forsvarlighet sikres gjennom stedlig avdelingsleder uten oppbemanning.

3.14. Bruk av vikarer

Det jobbes aktivt med reduksjon av vikarbruk både innen HOV og OKI ved at man satser mer på faste ansatte i 100 prosent stillinger og oppretter lokale vikarpooler der det er mulig.

3.15. Egenandel praktisk bistand i hjemmet, BPA, KS 202/24

Egenandel for praktisk bistand i hjemmet til innbyggere med BPA tjenester beregnes på grunnlag av tjenestemottakers egen skattbare nettoinntekt før særfradrag.

3.16 Fysioterapi, KS 96/2023

For å styrke kapasiteten for fysioterapitjenester og redusere ventetiden styrkes satsningen på denne tjenesten fra og med 2027.

3.17 Lierbyen Seniorsenter

Det har over tid vokst frem et behov for å forbedre fasilitetene til Lierbyen seniorsenter. Kommunen vil fremover møte et økende antall seniorer som ønsker å benytte tilbudene på seniorsenteret. Det bevilges penger til å åpne lokalene i Meierigården mellom Vestsideveien 9E og 9F, Lierlaben tas i bruk av seniorsenteret og det kan kjøpes inn møbler og annet treningsutstyr i samsvar med vedtak i HOV PS 57/24.

3.18. Byggesak

Byggesak har over tid hatt betydelig restanse med så store overskredne frister at kommunen har ettergitt mange saksgebyrer. Byggesak må fremover levere innenfor fristene slik at kommunen ikke må ettergi saksgebyrer.

3.19. Landbrukskontoret

ABE kutt (Avbyråkratisering og effektiviseringskutt) Landbrukskontoret, 0,5% i 2025 og deretter ytterligere 0,3% i 2026.

3.20 Miljørådgiver

Kommunen har behov for å styrke fagmiljøet på miljøet. Stillingen vil også være en ressurs for ivaretagelse av Lierelva.

3.21 Formannskap/stab

ABE kutt (Avbyråkratisering og effektiviseringskutt) Formannskapet/stab, 0,5% i 2025 og deretter ytterligere 0,3% i 2026.

3.22 Kontrollutvalget

Budsjettet reduseres med 2%

Verbalvedtak uten direkte økonomiske konsekvenser i 2025- Oppdrag, tiltak mv

3.23 Elever med stort læringspotensial

Lierskolen skal gi tilpasset undervisning og utfordringer til alle elever. Det er i dag færre elever i det øverste prestasjonssjiktet enn forventet, og det er sannsynligvis et uforløst potensial hos elever med stort læringspotensial.

Kommunedirektøren bes derfor om å fremlegge en sak til politisk behandling innen utgangen av 2025. Saken skal omhandle hvordan Lierskolen best mulig kan ivareta elever med stort læringspotensial gjennom pedagogisk differensiering og andre relevante tiltak. Dette bør inkludere, men er ikke begrenset til:

- Tiltak for å sikre at elever med stort læringspotensial får realisert sitt potensiale med riktig faglig og emosjonell støtte.
- Tiltak for å sikre god kunnskap i Lierskolen om denne elevgruppen og deres opplæringsbehov.
- Tiltak for best mulig samarbeid med foreldre og andre relevante aktører som PPT.
- Tiltak for å vurdere best mulig overgang fra grunnskole til videregående skole, inkludert vurdering av forserte undervisningsløp i samarbeid med fylkeskommunen.

3.24. Tiltak for urolige elever

Det er viktig at elever og lærerne får god støtte fra andre profesjoner i skolen, som miljøarbeidere, minoritetsrådgivere og helsepersonell. Vi viser til MS 23/2024, og ber kommunedirektøren følge opp dette. OKI får årlig rapportering om status og videre tiltak.

3.25. Skolehager og Grønne Klasserom

Lier kommune oppfordrer skolene til å bruke skolehager og Grønne Klasserom for å gjøre læringen mer praktisk, aktiv og relevant. Med mulig støtte fra stiftelser kan barne- og ungdomsskolene i Lier få hjelp til å starte opp med dyrking på timeplanen, både i klasserommet og ute i skolegården. Skolene velger selv om og når de vil være med i nettverket og motta utstyr. Skolene bestemmer også prosjektets fremdrift og utvikling, hvilke lærere og hvilke trinn som har lyst til å delta.

3.26. Økt satsing på frilek for økt lese- og skrivelest i første klasse

Innenfor rammene av kvalitetsplanen for Lierskolen og gode faglige rammer skal fri lek vektlegges i stor grad i første klasse med mål om å skape økt lese- og skrivelest. Lærers autonomi og metodefrihet skal vektlegges og tiltaket må tilpasses kvalitetsplanen for Lierskolen. I utgangspunktet vil satsingen være fra skoleåret 2025/2026, og kommunedirektøren bes vurdere hensiktsmessige effektmål, slik at tiltaket kan evalueres.

Initiativet til tiltaket bygger på intervensjonsstudien «Lekens kraft – en studie av den for lekens potensiale for økt lese – og skrivelest i første klasse».

3.27. Pilotordning for innsamling og lokalt ombruk av tekstiler i Lier.

Fra 1. januar 2025 blir kommunene pålagt å samle inn tekstilavfall i henhold til nasjonale krav til kildesortering. Dette ivaretas av RFD men vi ønsker et større innslag av lokal ombruk. Vi ønsker større innslag av lokalt ombruk av tekstiler som brukte klær og tekstilavfall. Dette kan brukes i redesignprosjekter på ungdomsskoler og videregående skoler i regionen. Vi ber kommunedirektøren i samarbeid med de aktuelle skolene se på ordninger som kan bidra til dette. Målet er å kombinere effektiv tekstilinnsamling med konkrete læringsmuligheter for elever, i tråd med læreplanens fokus på bærekraftig utvikling.

3.28. Ung Jobb – Mestring og muligheter for unge liunger

Kommunestyret ber kommunedirektøren utvikle et initiativ for å styrke ungdomsskoleelevers muligheter til arbeidspraksis, i samarbeid med lokalt næringsliv og ungdomsskolene. Målet er å gi ungdom i Lier verdifull erfaring og innsikt i arbeidslivet, samtidig som det skapes alternative mestringsarenaer utenfor skolen.

3.29. Sosial innovasjon for å hindre utenforskap blant unge og eldre

Kommunedirektøren bes se på tiltak hvor lokal ungdom gis mulighet til å ta del i arbeidslivet og samtidig bidra til å løse utenforskap blant beboere på kommunens institusjoner og bofelleskap ved å bidra til aktivitetstilbudet på disse stedene. Dette kan være et trepartssamarbeid mellom en sosial entreprenør, stiftelse og kommune, slik som eksempelvis prosjektet Generasjon M.

Kommunen skal ha mulighet til å sikre ungdom med særskilte utfordringer arbeidserfaring, og tiltaket skal gi ungdom verktøyene de trenger for å bli mer selvstendige, bidra til å redusere utenforskap både blant unge samt også blant beboere i boliger og institusjoner.

Det bes legge frem en sak til politisk behandling som muliggjør at prosjektet kan iverksettes senest januar 2026.

3.30. Rådhusplassen – Det nye hjemmet for Lierbyen bibliotek

Kommunestyret ber kommunedirektøren iverksette tiltak for å styrke Rådhusplassen som fremtidig lokasjon for Lierbyen bibliotek. Det skal utvikles en plan for symbolsk og synlig tilstedeværelse av biblioteket på Rådhusplassen, gjennom enkle, midlertidige tiltak som pop-up-bibliotek, utendørs aktiviteter og kreative markeringer. Tiltakene skal ha som mål å forankre Rådhusplassen som bibliotekets naturlige hjem, uten vesentlige kostnader for kommunen.

3.31. En inkluderende og fremtidsrettet 17. mai-feiring i Lierbyen

Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede mulighetene for å videreutvikle 17. mai-feiringen i Lierbyen som et inkluderende samlingspunkt for hele kommunen, i tråd med nasjonaldagens verdier om frihet, fellesskap og tradisjon. Det presiseres at 17.mai feiringene i de ulike lokalsamfunnene/nærskolene i Lier skal videreføres.

Det settes ned en 17. mai-komité, med utspring fra OKI-utvalget, som får i oppgave å utforme forslag til hvordan nasjonaldagsfeiringen kan utvides til å inkludere flere liunger, utover de som sogner til Hegg krets og har barn i skolealder.

Arbeidet skal skje i nært samarbeid med frivillige organisasjoner, lokale foreninger, barn og unge, lokalt næringsliv, OKI-utvalget og medvirkningsorganene. Målet er å skape en feiring som både ivaretar tradisjonene vi verdsetter og introduserer nye, inkluderende elementer som styrker fellesskapet i Lier. Kommunedirektøren bes forberede en sak som skisserer mulig organisering av arbeidet, med mål om en oppgradert 17. mai-feiring innen 2026.

3.32 Tjenester til flyktninger – effektiv bruk av ressurser og kvalitet i opplæringen

Kommunestyret ber kommunedirektøren vurdere hvordan kommunen kan sikre en fleksibel og bærekraftig tilpasning av tjenester til flyktninger, inkludert voksenopplæring, i takt med varierende behov. Dette kan inkludere samarbeid med eksterne aktører som supplement til kommunens egne tilbud, med særlig fokus på kvalitet, kostnadseffektivitet og rask tilpasning ved behov for økt kapasitet.

Det bes om en utredning som ser på erfaringer fra andre kommuner, inkludert Oslo, der kombinasjonen av offentlig drift og samarbeid med eksterne aktører har bidratt til spesialiserte og målrettede tiltak. Målet er å sikre en helhetlig og effektiv ressursbruk samtidig som flyktninger får et likeverdig og godt tilbud som støtter deres integrering i lokalsamfunnet.

3.33. Grytidlig innsats – helhetlig omsorg for gravide og familier

Folkehelseinnsats i barnas første leveår er viktig dersom man skal lykkes med å redusere sosiale ulikheter i helse. Lier kommune skal legge til rette for sammenhengende og helhetlig svangerskaps-, fødsels, og barselsomsorg med fokus på tidlig intervensjon, styrking av foreldrerollen og utjevning av sosiale forskjeller.

En god og sammenhengende jordmortjeneste skal prioriteres, med eksempelvis tiltak som delte stillinger mellom Lier kommune og Drammen sykehus.

3.34. Etablering av helsefagsatsing i Drammen Helsepark – Lier kommunes støtte til en samlet helsefagutdanning

En samlet helsefagutdanning vil bidra til bedre samarbeid mellom utdanningsnivåene og gi regionen et kraftig løft innen helsekompetanse. Dette er en strategisk satsing som sikrer fremtidens helsetjenester, til fordel for hele regionen og Liers innbyggere.

3.35. Bedre innsikt og samarbeid med NAV for økt arbeidsinkludering

Kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for at NAV Lier orienterer kommunestyret to ganger årlig om status for sitt arbeid, basert på eksisterende statlig rapportering. Rapporteringen skal inkludere nøkkeltall og utviklingstrekk knyttet til arbeidsinkludering og økonomisk bistand, samt beskrive samarbeid med kommunale tjenester og næringsliv, og planlagte satsninger, med særlig fokus på unge. Målet er å styrke kommunestyrets innsikt uten å generere mer byråkrati, legge til rette for tettere samarbeid med NAV, og utvikle bedre tiltak for aktivitet og arbeidsinkludering i kommunen.

3.36. Et mer attraktivt Lierbyen sentrum

Kommunestyret ber kommunedirektøren utvikle og iverksette en strategi for å styrke Lierbyen som et levende og attraktivt sentrum, i tråd med den vedtatte områdereguleringen for Lierbyen. Strategien skal legge til rette for aktiviteter som REKO-ring, bruktmarked, alternative arrangementer i tilknytning til etablerte festivaler som Matveien og Eplefestivalen, julemarked, Pride, handelsdager og andre initiativer som kan bidra til økt attraktivitet og aktivitet.

Kommunen skal aktivt tilgjengeliggjøre arealer for slike tiltak, med utgangspunkt i områdereguleringens føringer om etablering av gode, åpne møteplasser og utvikling av sentrumsnære byrom. Strategien skal utarbeides i tett dialog med lokale aktører og næringsliv for å skape varige samarbeid som styrker Lierbyen som et naturlig og inkluderende møtested for alle innbyggere.

3.37. Gjenopptakelse av Klimasats-tiltak i Lier kommune

Kommunestyret ber kommunedirektøren vurdere muligheten for at Lier kommune igjen søker midler gjennom tilskuddsordningen Klimasats, med utgangspunkt i tiltak som støtter opp under kommunens nye klimaplan. Arbeidet skal prioritere konkrete, gjennomførbare og målbare prosjekter som effektivt bidrar til å redusere klimautslipp lokalt, samtidig som de gir positive ringvirkninger for økonomi og lokalsamfunn.

Det legges særlig vekt på tiltak som kan skape synergieffekter, som for eksempel forbedring av energibruk i bygg, utvikling av grønn transport og løsninger som styrker samarbeidet mellom kommunen, næringslivet og innbyggerne. Målet er å styrke Liers posisjon som en fremtidsrettet kommune som tar ansvar for å kombinere miljøhensyn med kostnadseffektiv drift.

3.38. Fremme ombruk av materialer i bygge- og rivningsprosesser

Kommunestyret ber kommunedirektøren utarbeide retningslinjer som sikrer at demontering og riving av bygg prioriterer ombruk av materialer, særlig trevirke. Dette inkluderer krav om skånsom håndtering, sortering og levering av brukbart trevirke til aktører som kan sørge for videre bruk i byggeprosjekter. Slike tiltak vil bidra til å redusere avfall, fremme sirkulærøkonomi og styrke bærekraften i bygge- og rivningsprosesser i kommunen.

3.39. Restaurering av natur og økosystemer

Kommunestyret ber kommunedirektøren utarbeide en plan for restaurering av natur og økosystemer i tilknytning til Lierelva og Drammensfjorden. Planen skal prioritere tiltak som fører til forbedring av vannkvalitet og andre naturrestaurerende tiltak som kan styrke biologisk mangfold. Kommunedirektøren bes undersøke muligheten for å søke støtte gjennom statlige tilskuddsordninger for naturrestaurering. Målet er å styrke økosystemene, forbedre det biologiske mangfoldet og sikre bærekraftig forvaltning av naturområdene for kommende generasjoner. Restaurering skal basere seg på statlige midler.

3.40. Bekjempelse av uønskede arter

Kommunestyret ber kommunedirektøren utarbeide en plan for bekjempelse av uønskede arter i naturen og fremmede arter på kommunale eiendommer. Planen skal inkludere tiltak for å identifisere og håndtere disse artene samt utarbeiding av lett tilgjengelig informasjon til innbyggerne om hvordan de kan bidra til bekjempelse av uønskede arter på egen eiendom. Kommunedirektøren bes vurdere samarbeid med regionale og nasjonale aktører for å sikre effektive tiltak og eventuell økonomisk støtte til arbeidet.

3.41. Sikring av reell medvirkning i kommunale prosesser

Innen utgangen av 2025 skal kommunedirektøren utarbeide retningslinjer for innbyggeres medvirkning som sikrer at:

- Relevante parter, som innbyggere, velforeninger, frivillige aktører og næringsliv, involveres tidlig i prosessen.
- Informasjon om planer og tiltak skal være tydelig og lett tilgjengelig gjennom ulike kommunikasjonskanaler.
- Kommunikasjonen fra kommunen skal være lettfattelig og tydelig.
- Kommunen skal tilrettelegge for at partene har de nødvendige verktøyene for å delta effektivt i prosessen.

Kommunedirektøren bes gjennomføre evaluering av medvirkning etter noen utvalgte prosesser, der tilbakemeldinger fra deltakerne er vesentlig.

3.42. Urbant landbruk som del av tettstedsutviklingen

Kommunestyret ber kommunedirektøren legge til rette for økt produksjon i urbant landbruk, parsellhager og andelslandbruk som en integrert del av tettstedsutviklingen i Lier. Det skal kartlegges egnede arealer og utformes retningslinjer som oppfordrer eiendomsutviklere med prosjekter i kommunen til å inkludere løsninger som fremmer grønn produksjon og møteplasser for dyrking.

I dialog med aktører innen grøntnæringen, grønn byutvikling og lokale ildsjeler skal kommunen utforske mulighetene for samarbeid og støtte til urbane dyrkingsprosjekter, andelslandbruk eller parsellhager. Målet er å kombinere miljøvennlig utvikling med økt trivsel, bedre folkehelse og lokal forankring.

3.43. Strategi for kunstig intelligens (KI)

Kommunedirektøren bes legge frem en strategi for innføring av kunstig intelligens i Lier kommune. Innføring av kunstig intelligens kan gi en rekke nye muligheter for bedre tjenester til våre innbyggere.

Kommunedirektøren bes primært utrede hvordan KI kan gi 1) økt produktivitet, effektivitet/optimalisering og riktig utnyttelse av ressursene i tjenesteproduksjonen samt 2) øke innovasjon og verdiskapning. Dette kan innebære at både deler av nåværende organisering og arbeidsmåter evalueres. Strategien skal også vurdere hvordan KI kan styrke kostnadskontrollen og kvaliteten av tjenester levert av eksterne leverandører. Strategien tilpasses nåværende strategi for digitalisering.

Det er viktig at strategien vurderer hvordan man videre kan sikre kontinuerlige forbedringer, samt at strategien legger føringer for et etisk rammeverk for personvern, sikkerhet og algoritmisk rettferdighet.

Strategien skal omhandle hvordan Lier kommune fremover vil sikre opplæring og utdanning i KI-teknologi på alle nivåer, slik at vi har en arbeidsstyrke som er rustet til å håndtere nye krav.

Lier kommune skal også delta aktivt i relevante initiativer for KI-regulering og kunnskapsutveksling. I arbeidet bes kommunedirektøren innhente erfaringer fra relevante kommuner, og også vurdere videre samarbeid med nabokommuner.

Vi viser for øvrig til KS sitt FoU-prosjektet (236007) "Barrierer og muligheter i kommunal sektors arbeid med kunstig intelligens".

3.44. Kommunens aksjer i kraft- og energibransjene

For å levere gode tjenester er det vesentlig at Lier kommune får gode og stabile utbytter på kommunes aksjer i Vardar og Å. Lier kommune må fortsatt samordne og samarbeide med andre eierkommuner hvor det primære målet er å sikre stabile utbytter til kommunen.

3.45. HR-avdelingen

Kommunedirektøren bes se på organiseringen og driften i HR-avdelingen. Det skal sees på tiltak slik at avdelingen kan drives kostnadseffektivt, samtidig som kvalitet ivaretas og man sikrer at tjenesten er fremtidsrettet. Dette bør også inneholde en vurdering av enkelte deler av tjenestene kan konkurranseutsettes. Kommunedirektøren gis mandat til selv å vurdere om saken kan fremlegges som en del av det kommende omstillingsprosjekt eller om saken fremmes som egen sak til politisk behandling

3.46. Vinterdriftsfond

Kostnader knyttet til vinterdrift av veier og gangveier kan variere betydelig fra år til år. Kommunedirektøren bes om å utarbeide forslag til vinterdriftsfond som over tid sikrer tilstrekkelig midler til vinterdrift uavhengig av værforhold.

Verbalvedtak uten direkte økonomiske konsekvenser i 2025- andre partier**3.47. Støyskjerming Gullaug skole**

Kommunedirektøren bes vurdere tiltak for å bedre støyforurensingssituasjonen ved Gullaug skole med uteområder og fremlegge dette til politisk behandling.

(Revidert med utgangspunkt i forslag fra AP/SP/MDG/R/SV)

3.48. Vannforekomster

Flere av vannforekomstene som berører Lier kommune har ikke nådd miljømålet etter vannforeskriften og den regionale planen. Kommunedirektøren bes derfor om å ytterligere forsterke tiltakene i vannforvaltningsplanen.

(Fra forslag AP/SP/MDG/R/SV)

3.49. Ungdommens livsmestring og psykisk sykdom

Lier kommune vil sammen med skolene og relevante fagmiljøer vektlegge flere virkemidler for å styrke ungdommens livsmestring og bedre den psykiske helsen.

(Fra forslag AP/SP/MDG/R/SV)

3.50. Gang- og sykkelveier

Det arbeides videre mer målretta med å tilrettelegge for økt sykling og gange som inkluderer trygge skole- og sykkelveier i Lier ved bl.a. fokus på bedre oppmerking, røde sykkelfelt i tettstedene, smarte måter å gi syklistar rang ved deling av vei, bruk av snarveier, kreativ arealutnyttelse ved bygging av nye gang- og sykkelveier, trafikksikkerhetstiltak langs fylkesveier og enklere løsninger/forenklet standard. God vinterdriftsstandard på gang- og sykkelveier er avgjørende.

(Fra forslag AP/SP/MDG/R/SV)